

Resumé

Příspěvky k dějinám gotického sochařství na Moravě. Památky první poloviny 14. století mimo okruh Mistra Michelské madony a jejich druhý život

Práce se věnuje dílům, která se dnes nacházejí na území jižní Moravy. Především jsou to sochy: Madona v katedrále sv. Petra a Pavla v Brně; Madona v poutním kostele ve Křtinách; Madona z Předklášteří u Tišnova, jež je dnes umístěna v depozitáři Moravské galerie v Brně; Madona z Rouchovan, dnes umístěná v Národní galerii v Praze; Madona v klášterním kostele v Rajhradě; dvě sochy světic, jež byly nalezeny na stěnách jižní předsíně brněnské katedrály; socha Madony na hlavním oltáři kostela sv. Anny v Žarošicích a Madona z Troskotovic, nedávno objevená, dnes v depozitáři Moravské galerie v Brně.

První část představuje a shrnuje dosavadní poznatky bádání o těchto památkách. Pomocí formální analýzy, i když částečně znemožněné druhotnými zásahy na sochách, a následné komparací jsou díla zařazena do vývoje sochařské tvorby nejen moravské, ale i evropské. Tato srovnání ukazují především na stylovou blízkost moravských soch s tvorbou rakouské (dolnorakouské) oblasti konce 13. a 1. poloviny 14. století.

Druhá část této práce je náhledem do tzv. druhého života některých ze zmíněných soch. Madona ze Křtin, Madona ze Žarošic a Madona z Rajhradu byly hojně uctívány jako milostná mariánská zobrazení a zejména v období baroka hrály důležitou roli při rekatolizaci a vytváření kulturní podoby Moravy. Pořádaly se k nim poutě, které také dopomohly k šíření úcty k těmto milostným Madonám.

Náměty Madon i legendy vztahující se k nim, se promítly především do výtvarného umění. Podobu těchto milostných zobrazení najdeme na četných devočních kopiích. V mnoha kostelích a kaplích se nachází řada vyobrazení jak Křtinské, tak i Žarošické madony, jež byly vytvořeny ve snaze o přiblížení sochy a její milosti věřícím. Nejen výtvarná, literární, či hudební díla, ale především fakt, že poutní tradice je na jihu Moravy stále živá, svědčí o významu těchto Mariánských zobrazení.